

26/8 '67

Filosofie-studenten geven hun mening

Een bemoedigende visie

In mei van dit jaar is er een enquête gehouden onder de studenten van de Centrale Interfaculteit (d.i. de filosofische faculteit van de Universiteit van Amsterdam) die tot doel had de opvattingen van de studenten te leren kennen over de inrichting van hun studie.

Het initiatief hiertoe was genomen door het bestuur van Cogito, de faculteitsvereniging van de studenten in de filosofie.

Het bestuur onder voorzitterschap van K.L. van der Leeuw achtte de gang van zaken in de Centrale Interfaculteit niet bevredigend. Met name leefde er onder veel studenten een grote weerstand tegen het luistercollege, tegen het *passief* moeten aanhoren van de filosofie-docenten.

Tijdens een bijeenkomst hierover bekenden zelfs sommigen praktisch niets te leren van het hoor-college. Het zelf lezen en schrijven van opstellen en scripties daarentegen zou substantiële kennis en inzicht bijbrengen.

De enquête had dan ook de heemelijke bedoeling een wapen te leveren in de handen van hen, die naar een radicale vernieuwing van de onderwijsmethodes streven. Hij is toegestuurd aan 60 studenten, van wie er 23 geantwoord hebben.

De enquête viel uiteen in verschillende onderdelen: vragen over het kandidaatsprogramma, aangezien dat — in tegenstelling tot het doctoraalprogramma — vastligt; vragen over tentamina en scripties, vragen over colleges en colloquia.

De antwoorden aangaande het kandidaatsprogramma waren in zoverre positief, dat men eerder een uitbreiding wenst van het nu op twee jaar en een trimester geplande studie-program dan een handhaving in de huidige beknopte vorm. Vijf antwoorden bevatten een pleidooi voor de invoering van een tentamen niet-Westerse filosofie.

De beantwoording van de vraag, welke onderdelen van de filosofie de voorkeur genieten, mondde uit in een duidelijke stellingname ten gunste van de hedendaagse filosofie.

Indien men weet dat het tentamen filosofie van de oudheid omvangrijker is dan alle tentamens over 20e eeuwse filosofie bij elkaar, is het duidelijk dat er sprake is van een andere waardering van de filosofie bij de leiding dan bij de studenten.

Die andere waardering blijkt o.m. uit de wens om aan de logica, methodenleer en analytische filosofie meer aandacht te schenken.

Parallel aan deze wens spreken nauwelijks alle antwoorden zich uit voor colleges over de filosofie van bepaalde vakgebieden, met name filosofie van de wiskunde (19) rechtsfilosofie, (17) geschiedfilosofie (17), taalfilosofie (17) natuurfilosofie (16), sociale filosofie (16).

Hieruit blijkt dat bijna alle studenten de behoefte voelen aan een nauwer contact tussen filosofie en vakwetenschappen.

De ironie van het lot wil dat bij Academisch Statuut (1960) de filosofie losgemaakt is van de faculteit van Letteren en Wijsbegeerte om juist een groter contact mogelijk te maken met de diverse vakwetenschappen.

De naam Centrale Interfaculteit dankt hieraan zijn oorsprong.

Tot nu toe is dit streven een dode letter gebleven. De oorzaak ligt zowel bij het ontbreken van belangstelling voor filosofie van de zijde van de vakwetenschappen als bij het ontbreken van werkelijke interesse voor de vakwetenschappen aan de kant van de filosofie.

Hoogleraren als de jurist Kisch, de mathematicus Heyting, de theoloog Oosterbaan hebben zitting in de Centrale Interfaculteit zonder ook maar één college te geven voor filosofie-studenten.

Deze gang van zaken is des te betreurenswaardiger, aangezien juist aan de kant van de studenten een toenemende belangstelling blijkt te leven voor een studie in de filosofie.

In de laatste jaren is er, in tegenstelling tot andere universiteiten, aan de Universiteit van Amsterdam een behoorlijke toename van het aantal filosofie-studenten: in 1964-'65 5 in '65-'66 14, in '66-'67 20.

De groeiende belangstelling voor filosofie houdt ongetwijfeld verband met het verschijnsel van het provosisme, de politieke bewustwording, het generatieconflict en een actief cultureel bewustzijn onder de jonge generatie.

Hieruit volgt dat het van het grootste belang is dat er rekening wordt gehouden met de wensen en opmerkingen van de studenten en dat de Centrale Interfaculteit op de kortst mogelijke termijn aan haar naam zal gaan beantwoorden. Want behalve het zeer nadrukkelijke verlangen naar een nauw contact tussen vakwetenschappen en filosofie, is men ook voorstander van een vermindering van het luistercollege ten gunste van meer lectuur en werkcolleges, referaten en het schrijven van korte essays. De oorzaak van dit laatste is niet alleen de behoefte aan grotere zelf-activiteit, maar ook de kritiek op sommige docenten.

Men spreekt van: filosofisch, anecdotisch, weinig geïnspireerd, langdradig, onsystematisch, schoolmeesterachtig, traag en verward.

De volgende conclusies dringen zich op:

De studenten doen liever meer dan minder voor het kandidaats; de hedendaagse filosofie heeft hun duidelijke voorkeur; met name zijn zij geporteerd voor een nauwere binding tussen filosofie en vakwetenschappen; de onderwijsmethodes, die een actieve deelname van de student veronderstellen, genieten de voorkeur boven het traditionele luister-college.

De opvattingen van de filosofie-studenten zijn zonder meer bemoedigend te noemen. Ze getuigen van een actief cultuurbesef, van een wetenschappelijke houding en van een grote mate van zelfstandigheid.

Er is dus geen enkele reden dat de Centrale Interfaculteit niet zo snel mogelijk ernst maakt met haar doelstelling een centrum te zijn van interdisciplinaire wetenschapsbeoefening, van actuele cultuur-analyse en van mentaliteitsvernieuwing. De studenten wachten met ongeduld.